

Siem Haffmans van iD-L. Foto Najib Nafid

r te zijn, moeten s hebben'

restwarmte gebruiken en ons afval hergebruiken we ook. Mijn compagnon en ik beginnen binnenkort een nieuw bedrijf, Green & Blue, waarin we zeekraal gaan kweken. We gebruiken hetzelfde aquarium en de poep van de garnalen als mest. Bovendien zijn we bezig met het opzetten van de Fuel Factory, waarmee we energie uit microalgen willen halen.

'Binnenkort beginnen we ook met een goed doel: Friends of the Happy Shrimp. We willen geld inzamelen om een tropisch eiland van te kopen. Dit eiland wordt verboden voor mensen, de natuur laten we haar gang gaan. Omdat we er zelf natuurlijk een beetje van willen genieten, hangen we webcams op die werken op zonne-energie. Ons doel is duidelijk: als we onze levensstijl niet aanpassen, stijgt de zeespiegel en zijn ons eiland en de investering weg.'

'Voordelen: minder afval en extra banen in Indiase sloppenwijken'

Siem Haffmans (42)

Vormgever: iD-L

Opgericht in: 2004

'Na mijn studie ging ik als ontwerper aan de slag in de plastic-industrie. Ik maakte spullen van onder meer doe-het-zelf-zaken. Al vrij snel had ik het gevoel: wie maak ik eigenlijk gelukkig met deze spullen?

'Iedereen die weleens een krant leest, weet dat er problemen zijn in de wereld. Of je doet niets, of je geeft geld aan een goed doel, of je probeert iets goed te doen in je werk. Samen met vijf anderen koos ik voor dat laatste, we begonnen ons eigen ontwerp bureau.

'Sinds 2005 maak ik onder andere de Ragbag. Deze tassen worden gemaakt in India van gerecycled afval. De voordelen zijn dat mensen in Indiase sloppenwijken fatsoenlijk betaald krijgen en dat

het afval wordt opgeruimd. Vorig jaar heb ik zo'n tweeduizend tassen verkocht; dit jaar moeten dat er vijfduizend worden.

'Behalve tassen ontwerpen we onder meer ook meubels. Deze maken we van Nederlands hout dat is gekapt door Staatsbosbeheer. Het is mooi materiaal en het is beter voor het milieu dan wanneer we hout uit een ander deel van de wereld laten transporteren.

'In het begin kreeg ik nog wel eens de vraag: verdien je ook geld met je product? In de jaren tachtig was het voor duurzame ondernemers uit den boze om geld te verdienen. Dat is juist een van de grootste valkuilen voor duurzame starters: dat je de wereld wil verbeteren, betekent niet dat je er niets aan mag verdienen. Als je die houding hebt, hou je het niet lang vol.'

Elsbeth Stoker